

Nr 343.

Av herr **Thore**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 173, angående semester åt rektorerna vid de allmänna läroverken m. fl. undervisningsanstalter.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 173 till innevarande års riksdag har hemställts, att rektor vid allmänt läroverk, högre lärarinneseminariet m. fl. läroanstalter må enligt närmare föreskrifter tillerkännas rätt till semester under en och en halv månad årligen. Bland de uppräknade läroanstalterna finnas icke rikets navigationsskolor upptagna. Semesterfrågan för navigationsskoleföreståndare blev föremål för behandling i samband med den beslutade omorganisationen av navigationsskolorna vid 1911 års riksdag. Kungl. Maj:t hade hemställt i proposition nr 167, att inspektör och föreståndare för navigationsskola skulle vara berättigade till semester, vilket emellertid riksdagen, med hänsyn till de konsekvenser, som därav skulle kunna följa, icke kunde biträda. Riksdagen ansåg, att nämnda befattningsinnehavare, i likhet med rektorer vid allmänna läroverk, under ferierna torde kunna bereda sig erforderlig ledighet utan åsidosättande av de tjänstegöromål, som även då kunde åligga dem.

Den avvisande hållning till beredande av rätt till semester, som riksdagen sålunda intog, har medfört, att föreståndare vid navigationsskola under de gångna åren praktiskt sett icke kommit i åtnjutande av någon semester. Ferierna vid navigationsskolorna, då någon officiell kurs, inträdesprövning eller examina icke pågår, belöpa sig till $2\frac{1}{2}$ à $2\frac{3}{4}$ månad. Vid jultiden förekommer dessutom 16 dagars uppehåll, vilken ledighet dock avkortas därigenom, att inträdesprövning med skeppar- och 3:e maskinistelever företages. Under de senare åren har förberedande undervisning för inträdessökande i styrmans- och 2:a maskinistklasserna ägt rum under 1 à $1\frac{1}{4}$ månad. Nämnda undervisning bekostas av privata medel, men den är så tillvida officiell, att undervisningen äger rum inom navigationsskolornas lokaler och enligt av skolornas överstyrelse närmare utfärdade föreskrifter.

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 4 saml. 132 häft. (Nr 343.)

Skall denna undervisning fylla sitt syfte, måste den övervakas av navigationsskolans föreståndare. Härigenom nedsattes den faktiska ferietiden till $1\frac{1}{2}$ månad.

Vid navigationsskolan i Göteborg har genom förskjutning av kurserna, avsedd att underlätta elevernas inträde vid navigationsskolan, läsårets längd, oberäknad tiden för inträdesprövning och förberedande undervisning, utsträckts från den 1 augusti ena året till omkring den 20 juli nästföljande år. Vid denna skola pågår alltså undervisningen hela året om. Anordningen är provisorisk men torde med all säkerhet komma att fortfara.

Även vid de navigationsskolor, där faktiskt uppehåll i undervisningen förefinnes, är föreståndaren nära nog dagligen bunden av tjänstegöromål. På grund av att eleverna hemmahöra i skilda delar av landet och därigenom att de under månaderna närmast före inträdet vid navigationsskolorna vanligen äro sysselsatta i sjötjänst, äro anmälningar och förfrågningar rörande undervisningen icke koncentrerade till tidpunkterna närmast före ifrågavarande kursers början, utan inkomma sådana ärenden under hela tiden för sommarferierna. Verksamheten i berörda avseende är dock givetvis av begränsad omfattning vid de mindre navigationsskolorna.

Under första tiden efter ikraftträdandet av 1912 års lönebestämmelser för lärarpersonalen vid navigationsskolorna synes skolornas överstyrelse hava varit av den uppfattningen, att föreståndare vid navigationsskola, även om han vid eventuell ledighet själv bekostade vikarie, dock under tiden finge avstå sina tjänstgöringspengar. Men även med annan för föreståndarne mera förmånlig tolkning av det ekonomiska spørsmålet, ligger dock frågan om föreståndarnes ledighet sålunda, att dessa nu praktiskt sett icke äro i tillfälle att bereda sig erforderlig ledighet.

Vad inspektören för navigationsskolorna angår, synes dennes semester bliva ordnad i samband med befattningens överflyttande till kommerskollegium.

Det belopp, som skulle erfordras till vikariatsersättning för beviljande av sex veckors årlig semester för föreståndarne vid rikets fem navigationsskolor, utgör, med beräkning av kronor 5 per dag i ersättning, $5 \times 5 \times 6 \times 7 = 1,050$ kronor. Medel torde kunna erhållas på samma sätt som föreslagits i propositionen nr 173.

Ehuru här avsedda läroanstalter icke tillhöra samma statsförvaltningsområde, som de i den kungl. propositionen åsyftade, synes mig dock, på grund av propositionens allmänna läggning, några formella hinder icke böra möta för riksdagen att, i samband med behandlandet av nämnda proposition, även fatta ställning till semesterfrågan för föreståndarne vid rikets navigationsskolor.

På grund härav får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen beslutar en sådan formulering av den i Kungl. Maj:ts proposition nr 173 gjorda hemställan, att föreståndare för navigationsskola medgives samma rätt till semester, som för rektor vid allmänt läroverk, högre lärarinneseminarium m. fl. läroanstalter i den ifrågavarande propositionen är föreslagen.

Stockholm den 14 mars 1919.

Alex. Thore.
